Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
JULIANE KOKOTT
prezentate la 23 aprilie 2015 [1]

Cauza C-21/14 P

Comisia Europeană
împotriva

Rusal Armenal

„Recurs — Dumping — Importuri de anumite folii de aluminiu originare din Armenia, Brazilia și China — Articolul 2 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 384/96 — Compatibilitatea cu acordul antidumping — Articolul 277 TFUE”

I – **Introducere**

1. Prin intermediul acestui recurs, Comisia Europeană atacă Hotărârea Tribunalului din 5 noiembrie 2013 [2], prin care acesta a anulat regulamentul antidumping (denumit în continuare „regulamentul atacat”) [3] în măsura în care privește Rusal Armenal ZAO din Armenia.

2. În principal, Comisia contestă aprecierea Tribunalului potrivit căreia, după aderarea Republicii Armenia la OMC, în anul 2003, o dispoziție a regulamentului de bază [4], care se întemeiază pe regulamentul atacat, nu mai este compatibilă cu sistemul de norme al Acordului General pentru Tarife și Comerț (denumit în continuare „GATT”) [5], aspect care conduce la anularea regulamentului în litigiu [6].

3. În speță, Curtea are ocazia de a verifica problema dacă și, în caz afirmativ, în ce condiții trebuie să se țină seama de sistemul de norme al GATT la aplicarea dispozițiilor dreptului Uniunii.

1 — Limba originală: germana.

2 — Hotărârea Rusal Armenal/Consiliul (T-512/09, EU:T:2013:571, denumită în continuare „hotărârea atacată”).

3 — În mod concret, Regulamentul (CE) nr. 925/2009 al Consiliului din 24 septembrie 2009 de impunere a unei taxe antidumping definitive și de percepere cu titlu definitiv a taxei provizorii impuse la importurile de anumite folii de aluminiu originare din Armenia, Brazilia și Republica Populară Chineză (JO L 262, p. 1).

4 — În mod concret, Regulamentul (CE) nr. 384/96 al Consiliului din 22 decembrie 1995 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene (JO L 56, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 12, p. 223), cu modificările ulterioare [înlocuit între timp cu Regulamentul (CE) nr. 1225/2009 al Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene (JO L 343, p. 51, rectificare în JO 2010, L 7, p. 22)].

5 — Acordul General pentru Tarife și Comerț (JO 1994, L 336, p. 11).

6 — A se vedea punctul 59 din hotărârea atacată.

II – **Cadrul juridic**

A – *Sistemul de norme GATT*

4. Sistemul de norme GATT cuprinde detalii privind noțiunea de dumping și determinarea valorii normale a produselor.

5. Dumpingul există atunci când produse ale unei țări sunt introduse în comerțul altei țări la o valoare mai mică decât „valoarea normală a produselor”.

6. Astfel, la determinarea valorii normale a produselor se ia în considerare dacă în respectiva țară exportatoare este sau nu este posibilă o cotare a prețului intern. În principal, pentru valoarea produsului este determinant prețul intern al produsului. Cu toate acestea, atunci când în țara exportatoare toate prețurile interne sunt stabilite de stat sau dacă există monopol, poate fi necesar ca valoarea normală a produsului exportat să fie calculată pe baza altor factori.

7. Articolul VI alineatul 1 din GATT 1994 prevede următoarele:

„Părțile contractante recunosc că dumpingul, prin care produsele unei țări sunt introduse în comerțul altei țări la o valoare mai mică decât valoarea normală a produselor, este condamnabil […]. În sensul prezentului articol, un produs se consideră ca fiind introdus în comerțul unei țări importatoare, la o valoare mai mică decât valoarea lui normală, dacă prețul produsului exportat de o țară în altă țară

(a) este mai mic decât prețul comparabil, practicat în condiții normale de comerț, al produsului similar destinat pentru consum în țara exportatoare; […]”

8. A doua notă suplimentară la articolul VI alineatul 1 din GATT 1994, care figurează în anexa I, prevede:

„Este recunoscut faptul că, în cazul importurilor provenind dintr-o țară al cărei comerț constituie obiectul unui monopol complet sau cvasicomplet și unde toate prețurile interne sunt fixate de stat, determinarea compatibilității prețurilor […] poate prezenta dificultăți speciale și că, în asemenea cazuri, [p]ărțile contractante importatoare pot aprecia ca necesar să țină seama de posibilitatea ca o comparație exactă cu prețurile interne ale țării sus-numite să nu fie totdeauna adecvată.”

9. Articolul 1 din Acordul de punere în aplicare a articolului VI din Acordul General pentru Tarife și Comerț 1994 (denumit în continuare „acordul antidumping”)[7] prevede în acest sens următoarele:

„O măsură antidumping va fi aplicată numai în condițiile prevăzute în articolul VI al GATT 1994 și în conformitate cu anchetele inițiate […] și efectuate în concordanță cu prevederile prezentului acord. Prevederile care urmează se referă la aplicarea articolului VI al GATT 1994, cu condiția ca aceste măsuri să fie luate în cadrul legislației sau al reglementărilor antidumping.”

10. Articolul 2 din acordul menționat cuprinde norme detaliate privind constatarea dumpingului și a valorii normale, fără să diferențieze în mod explicit între țările cu economie de piață și cele fără economie de piață. Cu toate acestea, la articolul 2.7 se subliniază următoarele:

„Prezentul articol nu aduce atingere celei de a doua dispoziții suplimentare referitoare la articolul VI paragraful 1 din anexa I la GATT 1994.”

7 — JO L 336, p. 103.

B – *Dreptul Uniunii*

11. Legiuitorul Uniunii a adoptat mai multe acte juridice menite să ofere protecție împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din state care nu sunt membre ale Uniunii Europene.

1. Regulamentul de bază

12. În considerentele (3) și (4) ale regulamentului de bază, obiectivele acestuia sunt descrise în sensul că, având în vedere noile acorduri de punere în aplicare a articolului VI din GATT, „este necesar să se modifice normele comunitare […]”, fiind esențial „să se țină seama de către Comunitate de interpretarea […] de către principalii săi parteneri comerciali”.

13. Considerentul (5) al regulamentului de bază are următorul cuprins:

„întrucât […] acordul antidumping […] conține norme noi și detaliate referitoare în special la calcularea marjei de dumping, […] având în vedere amploarea schimbărilor și pentru a se asigura aplicarea adecvată și transparentă a noilor norme, este necesar să se transpună în dreptul comunitar, în măsura posibilului, termenii noilor acorduri”

14. În ceea ce privește determinarea valorii normale a produselor, considerentul (7) al regulamentului de bază menționează:

„[…] în vederea stabilirii valorii normale pentru țările care nu au economie de piață, este prudent să se stabilească normele de procedură pentru a alege țara terță adecvată cu economie de piață care va reprezenta punctul de referință în acest sens […].”

15. Articolul 1 alineatul (2) din regulamentul de bază prevede:

„Se consideră că un produs face obiectul unui dumping atunci când prețul său de export către Comunitate este mai mic decât prețul comparabil, practicat în cadrul operațiunilor comerciale normale, pentru produsul similar în țara exportatoare.”

16. Cu privire la stabilirea valorii normale, articolul 2 alineatul (7) din regulamentul de bază prevede următoarele:

„(a) În cazul importurilor din țări care nu au economie de piață [8] […], valoarea normală se stabilește pe baza prețului sau a valorii calculate într-o țară terță care are economie de piață, pe baza prețului practicat la exportul dintr-o astfel de țară către alte țări, inclusiv către Comunitate, sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, în orice alt mod rezonabil […].

[…]

(b) În cazul anchetelor antidumping privind importurile din […] orice țară care nu are economie de piață și care este membră a OMC la data deschiderii anchetei, valoarea normală se stabilește în conformitate cu alineatele (1)-(6)[9], în cazul în care se stabilește, pe baza unor cereri documentate corespunzător prezentate de unul sau mai mulți producători care fac obiectul anchetei și în conformitate cu criteriile și procedurile prevăzute la litera (c), că în cazul acestui

8 — Printre acestea se numără Albania, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Coreea de Nord, Kârgâzstan, Moldova, Mongolia, Tadjikistan, Turkmenistan și Uzbekistan.

9 — Vânzările menționate se referă la determinarea valorii normale în funcție de situația de pe piața internă a țării exportatoare, fără a lua în considerare o țară terță comparabilă.

producător sau al acestor producători prevalează condițiile economiei de piață în ceea ce privește fabricarea și vânzarea produsului similar respectiv. În cazul în care nu se prezintă o astfel de situație, se aplică dispozițiile de la litera (a).

(c) Cererea prezentată în temeiul literei (b) trebuie […] să conțină probe suficiente că producătorul își desfășoară activitatea în condițiile unei economii de piață."

2. Regulamentul atacat

17. În anul 2009, prin intermediul regulamentului atacat, întemeiat pe regulamentul de bază, s-a impus o taxă antidumping definitivă la importurile de anumite folii de aluminiu originare din Armenia, din Brazilia și din Republica Populară Chineză.

18. Potrivit considerentului (20) al acestui regulament, „Armenia este menționată în mod expres în nota de subsol de la articolul 2 alineatul (7) litera (a) din [regulamentul de bază], fiind inclusă în rândul țărilor în care nu funcționează economia de piață. Tratamentul producătorilor-exportatori din țările în care nu funcționează economia de piață și care sunt membre ale OMC este prevăzut în articolul 2 alineatul (7) litera (b)".

19. Potrivit articolului 1 din regulamentul atacat, acest aspect afectează și societatea Rusal Armenal din Armenia. Cererea formulată de această întreprindere în sensul recunoașterii statutului de întreprindere care își desfășoară activitatea în cadrul unei economii de piață a fost respinsă și s-a luat în considerare Turcia ca „țară analogă în mod adecvat și rezonabil" [10] cu economie de piață, iar valoarea normală a produselor sale și marja de dumping aferentă exporturilor sale s-au stabilit pe baza prețurilor din Turcia.

20. Prin urmare, pentru importul de produse din Armenia, la articolul 1 alineatul (2) din regulamentul atacat s-a aplicat o taxă definitivă antidumping de 13,4 %.

III – **Procedura în primă instanță și hotărârea atacată**

21. Pe fond, prin intermediul primului motiv, întreprinderea Rusal Armenal a invocat încălcarea acordului antidumping.

22. Legiuitorul Uniunii ar fi depășit cadrul juridic stabilit prin acordul antidumping, întrucât, pentru stabilirea valorii normale, nu s-a întemeiat pe situația din Armenia, ci pe situația altor state. Pentru acest motiv, regulamentul de bază nu este aplicabil în cazul Rusal Armenal, iar regulamentul atacat trebuie anulat în măsura în care se referă la întreprindere, întrucât s-a încălcat acordul antidumping.

23. Tribunalul a admis cererea și a precizat în principal că, prin intermediul articolului 2 din regulamentul de bază, legiuitorul Uniunii a intenționat să execute obligațiile speciale pe care le presupune articolul 2 din acest acord, care se referă de asemenea la stabilirea existenței dumpingului [11]. În ceea ce privește stabilirea valorii normale, regulamentul de bază și regulamentul atacat derogă de la acordul antidumping, care „cuprind[e] un ansamblu de norme clare, precise și detaliate care stabilesc modalitățile de calculare a valorii normale a produsului similar […] fără a fi însoțite de condiții care să lase aplicarea lor la discreția membrilor OMC" [12].

10 — În conformitate cu considerentul (36) al regulamentului atacat.

11 — Punctul 36 din hotărârea atacată

12 — Punctul 50 din hotărârea atacată.

24. Comisia atacă cu recurs hotărârea prin care Tribunalul a decis anularea regulamentului atacat în măsura în care privește întreprinderea Rusal Armenal.

IV – **Concluziile și principalele argumente ale părților**

25. Susținută de Parlamentul European și de Consiliu, Comisia solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— respingerea primului motiv din cererea formulată pe fond ca neîntemeiat din punct de vedere juridic;

— trimiterea cauzei Tribunalului spre reexaminarea celorlalte motive invocate în cerere;

— soluționarea cererii privind cheltuielile de judecată aferente celor două proceduri odată cu fondul.

26. În motivarea recursului său, Comisia se întemeiază pe trei motive.

27. În primul rând, Tribunalul s-a pronunțat *ultra petita*, întrucât Rusal Armenal a invocat inaplicabilitatea regulamentului de bază în lumina acordului antidumping în cererea sa introductivă, dar nu și în replică. Astfel, întreprinderea nu și-ar fi menținut solicitarea în acest sens.

28. În al doilea rând, Tribunalul a interpretat eronat regulamentul de bază și intenția legiuitorului atunci când a adoptat această dispoziție, în sensul prevăzut în jurisprudența Nakajima [13]. Tribunalul a presupus în mod nejustificat că, prin regulamentul de bază, legiuitorul Uniunii a intenționat să îndeplinească obligațiile care ar rezulta din normele juridice ale OMC. Astfel, nu se ridică problema ca acestea din urmă să fie un etalon de verificare pentru legalitatea regulamentului de bază, în special întrucât acordul antidumping nu interzice ca, într-o situație cum este cea a Armeniei, a cărei economie se află în tranziția de la economia socialistă planificată la economia de piață, cuantumul principal al valorii normale a produselor să fie stabilit prin luarea în considerare a unei țări comparabile cu economie de piață, în speță Turcia.

29. În al treilea rând, prin anularea regulamentului atacat, Tribunalul a încălcat principiul echilibrului instituțional.

30. Rusal Armenal se opune acestor motive de recurs, solicită respingerea recursului și obligarea Comisiei și a Consiliului la plata propriilor cheltuieli de judecată, precum și a cheltuielilor de judecată ale Rusal Armenal.

V – **Apreciere juridică**

A – *Cu privire la primul motiv de recurs*

31. Argumentul recurentei nu poate fi primit în măsura în care, prin intermediul primului motiv de recurs, se consideră că, prin memoriul în replică, întreprinderea din Armenia și-a retras critica privind ilegalitatea întemeiată pe articolul 277 TFUE.

13 — Hotărârea Nakajima/Consiliul (C-69/89, EU:C:1991:186).

32. Pe de o parte, nu se poate impune în mod rezonabil părților să repete integral solicitările în fiecare înscris aferent procedurii, întrucât aceasta nu ar servi economiei procesului. Pe de altă parte, din concluziile scrise ale întreprinderii din Armenia rezultă că se întemeiază în mod consecvent pe articolul 277 TFUE și că, în acest context, consideră că articolul 2 alineatul (7) din regulamentul de bază nu este compatibil cu normele juridice ale OMC [14].

33. Primul motiv de recurs trebuie, așadar, să fie respins.

B – *Cu privire la al doilea motiv de recurs*

34. Prin al doilea motiv de recurs, recurenta susține că Tribunalul ar fi presupus în mod eronat că, prin articolul 2 alineatul (7) din regulamentul de bază, legiuitorul a intenționat să transpună acordul antidumping. Acest argument depinde de aspectul dacă Tribunalul a aplicat în mod corect așa-numita jurisprudență Nakajima [15].

1. Normele legale ale OMC ca etalon pentru legalitatea actelor juridice ale Uniunii

35. În principiu, potrivit articolului 3 alineatul (5) din TUE, se consideră că Uniunea contribuie la respectarea strictă și la dezvoltarea dreptului internațional. Astfel, atunci când adoptă un act juridic, Uniunea este obligată să respecte dreptul internațional în ansamblul său [16]. Potrivit articolului 216 alineatul (2) TFUE, acordurile încheiate de Uniune sunt obligatorii pentru instituțiile Uniunii și beneficiază de supremație față de actele de drept comunitar derivat adoptate de aceasta [17].

36. O acțiune în anularea unui act din dreptul derivat al Uniunii sau o excepție de nelegalitate a unui asemenea act se poate întemeia pe dispozițiile unui tratat internațional încheiat de Uniune numai dacă natura și economia lui nu se opun acestui fapt, iar dispozițiile acestui tratat sunt, în ceea ce privește conținutul lor, necondiționate și suficient de precise [18].

37. Dată fiind natura specifică a actelor juridice ale OMC, în cazul acestora apar anumite particularități. Recent, Curtea a subliniat din nou că aprecierea legalității unui act juridic al Uniunii în funcție de normele din acordurile OMC intră în competențele sale numai atunci când, prin intermediul unui act juridic, Uniunea intenționează să pună în aplicare o anumită obligație pe care a preluat-o în cadrul tratatelor încheiate cu OMC (jurisprudența Nakajima) sau atunci când actul juridic al Uniunii face trimitere expresă la dispoziții speciale ale acordurilor OMC (jurisprudența Fediol [19]) [20].

14 — A se vedea punctul 31 din memoriul în replică formulat pe fond.

15 — Hotărârea Nakajima/Consiliul (C-69/89, EU:C:1991:186).

16 — Hotărârea Air Transport Association of America și alții (C-366/10, EU:C:2011:864, punctul 101).

17 — Hotărârile Intertanko și alții (C-308/06, EU:C:2008:312, punctul 42), Air Transport Association of America și alții (C-366/10, EU:C:2011:864, punctul 50) și Consiliul și alții/Vereniging Milieudefensie și Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht (C-401/12 P-C-403/12 P, EU:C:2015:4, punctul 52).

18 — Hotărârile FIAMM și alții/Consiliul și Comisia (C-120/06 P și C-121/06 P, EU:C:2008:476, punctele 110 și 120), Air Transport Association of America și alții (C-366/10, EU:C:2011:864, punctele 53-55) și Consiliul și alții/Vereniging Milieudefensie și Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht (C-401/12 P-C-403/12 P, EU:C:2015:4, punctul 54).

19 — Hotărârea Fediol/Comisia (70/87, EU:C:1989:254).

20 — În conformitate cu Hotărârea Marii Camere din 13 ianuarie 2015, Consiliul și alții/Vereniging Milieudefensie și Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht (C-401/12 P-C-401/12 P, EU:C:2015:4, punctul 56), cu trimitere la Hotărârile Fediol/Comisia (70/87, EU:C:1989:254, punctele 19-23), Nakajima/Consiliul (C-69/89, EU:C:1991:186, punctele 29-32), Germania/Consiliul (C-280/93, EU:C:1994:367, punctul 111) și Italia/Consiliul (C-352/96, EU:C:1998:531, punctul 19).

38. În situația identificării unei intenții corespunzătoare a legiuitorului Uniunii de a pune în aplicare acte juridice ale OMC, problema unei verificări a legalității dreptului derivat al Uniunii se ridică în special în domeniul sistemului antidumping, „care este foarte dens în concepția și în aplicarea sa” [21] și care, potrivit naturii sale, poate servi drept etalon pentru aprecierea legalității actelor juridice ale Uniunii.

39. Curtea nu s-a pronunțat încă în mod exhaustiv cu privire la modul în care trebuie să fie articulată voința legiuitorului Uniunii privind punerea în aplicare, determinantă pentru jurisprudența Nakajima, nici asupra criteriilor pe baza cărora se apreciază această intenție. În Hotărârile Nakajima/Consiliul [22] și Petrotub și Republica [23], Curtea a făcut referire la considerentele unui act juridic al Uniunii și a constatat cu ajutorul acestora dacă, prin intermediul unei anumite norme de drept derivat, legiuitorul Uniunii a intenționat să pună în aplicare „obligațiile speciale” [24] prevăzute de o anumită normă din codul antidumping [25], respectiv din acordul antidumping [26] care privea un conținut similar acesteia. În schimb, în situația în care, în raport cu normele antidumping prevăzute de GATT, normele dreptului derivat urmăresc „un obiectiv total diferit” [27], acestea din urmă nu ar putea fi luate în considerare ca etalon de verificare [28].

40. De aici se pot trage două concluzii.

41. Pe de o parte, jurisprudența Curții nu are ca obiect să aprecieze un act juridic de drept derivat în mod abstract și necondiționat în funcție de acordurile OMC. Examinarea Curții depinde mai degrabă strict de voința privind punerea în aplicare manifestată de legiuitorul Uniunii la adoptarea unui act de drept derivat. În cazul în care o astfel de intenție lipsește sau nu este dovedită suficient, normele OMC nu pot fi luate în considerare ca etalon pentru examinarea dreptului derivat.

42. Pe de altă parte, pentru a confirma voința legiuitorului Uniunii privind punerea în aplicare, nu este suficient dacă din considerentele unui act juridic al Uniunii reiese numai cu titlu general că actul juridic în discuție trebuie să fie adoptat cu respectarea obligațiilor internaționale ale Uniunii [29]. Suficient însă, și necesar pentru a putea aplica jurisprudența Nakajima, este mai degrabă ca, în contextul actului juridic al Uniunii, să se poată determina fără îndoială voința specifică privind punerea în aplicare a unei anumite obligații referitoare la OMC, concretă și cu conținut precis, și să fie posibil să se identifice și prin intermediul cărei norme ar trebui pusă în aplicare această obligație în mod concret.

43. Astfel, pe această bază trebuie să se determine dacă în hotărârea atacată s-a invocat în mod întemeiat jurisprudența Nakajima, s-a confirmat o voință corespunzătoare a legiuitorului Uniunii de a pune în aplicare dispoziția regulamentului de bază în discuție și s-a negat aplicabilitatea acesteia în detrimentul întreprinderii din Armenia.

21 — Hotărârea Consiliul și alții/Vereniging Milieudefensie și Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht (C-401/12 P-C-401/12 P, EU:C:2015:4, punctul 59).

22 — Hotărârea Nakajima/Consiliul (C-69/89, EU:C:1991:186, punctul 30).

23 — Hotărârea Petrotub și Republica (C-76/00 P, EU:C:2003:4, punctul 55).

24 — Hotărârea Petrotub și Republica (C-76/00 P, EU:C:2003:4, punctul 56).

25 — În conformitate cu Hotărârea Nakajima/Consiliul.

26 — În conformitate cu Hotărârea Petrotub și Republica.

27 — Hotărârea Nakajima/Consiliul (C-69/89, EU:C:1991:186, punctul 40).

28 — A se vedea în acest sens și Concluziile avocatului general Geelhoed prezentate în cauza Franz Egenberger (C-313/04, EU:C:2005:733, punctul 76) și Concluziile avocatului general Saggio prezentate în cauza Portugalia/Consiliul (C-149/96, EU:C:1999:92, punctul 17).

29 — În același sens, a se vedea Concluziile noastre prezentate în cauza Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Comisia și alții (C-398/13 P, EU:C:2015:190, punctul 91).

2. Voința legiuitorului Uniunii de a pune în aplicare dispoziții la adoptarea regulamentului de bază

44. În ceea ce privește conținutul regulamentului de bază, legiuitorul Uniunii a intenționat să respecte dispozițiile acordului antidumping, aspect exprimat în considerentele acestuia [30]. Astfel, considerentul (5) al regulamentului de bază menționează cu privire la acordul antidumping că „este necesar să se transpună în dreptul comunitar, *în măsura posibilului* [31], termenii […] acorduri[lor]”.

45. Aceasta nu înseamnă însă că din perspectiva legiuitorului Uniunii, în cazul regulamentului de bază, ar fi interzisă orice abatere de la sistemul de norme al acordului și că legiuitorul și-ar fi asumat sarcina de a respecta în mod obligatoriu normele acordului antidumping la stabilirea valorii normale a unui produs.

46. Considerentul (5) nu poate fi analizat în mod izolat și absolut. Având în vedere faptul că, deja potrivit modului de redactare a acestui considerent, formulările acordului trebuie preluate „în măsura posibilului” în regulamentul de bază, considerentul prevede mai mult că, la adoptarea unui act juridic, legiuitorul Uniunii a luat în calcul posibilitatea ca preluarea integrală a acordului în dreptul Uniunii să intre în conflict cu considerentele contrare ale Uniunii.

47. Astfel, din considerentul (5) nu se poate deduce în mod obligatoriu că voința autorului regulamentului de bază trebuie să fie compatibilă în ansamblu cu acordul antidumping, iar orice dispoziție a regulamentului de bază care derogă de la acordul antidumping nu ar reprezenta voința legiuitorului de a pune în aplicare respectivele dispoziții.

48. Această interpretare este compatibilă cu jurisprudența Nakajima și cu domeniul de aplicare al considerentului (5). Din Hotărârea Nakajima/Consiliul nu rezultă că orice derogare de la conținutul acordului antidumping ar trebui să conducă la neluarea în considerare a regulamentului de bază. Această hotărâre pune în discuție și alte dispoziții, și anume Regulamentul (CE) nr. 2423/88 și Codul antidumping din 1979. Nici din Hotărârea Petrotub și Republica [32], având ca obiect regulamentul de bază și acordul antidumping, nu reiese în mod clar o asemenea concluzie cu implicații largi. Deși în hotărârea respectivă se subliniază că prin regulamentul antidumping „se urmărește în special transpunerea *în măsura posibilului* [33] în dreptul comunitar a regulilor noi și detaliate cuprinse în acordul antidumping printre care se numără și calculul marjei de dumping”, iar la următorul punct se arată că, „astfel, este cert că Comunitatea a adoptat regulamentul de bază pentru a-și îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul acordului antidumping” [34]. În schimb, această hotărâre se referă la o reglementare privind calculul marjei de dumping pe baza metodelor simetrice sau asimetrice [35], care nu reprezintă obiectul litigiului din speță.

49. În plus, supoziția privind voința legiuitorului Uniunii de a pune în aplicare este contrazisă de considerentul (7) al regulamentului de bază.

50. În acest considerent, legiuitorul Uniunii menționează, în cazul țărilor fără economie de piață, aprecieri privind oportunitatea calculului valorii normale care nu se găsesc, sub această formă, în acordul antidumping. Acest aspect sugerează că, în cazul țărilor respective, legiuitorul Uniunii nu a dorit să pună în aplicare dispoziții ale acordului antidumping și și-a exercitat competența de reglementare din proprie inițiativă.

30 — În conformitate și cu Hotărârea Petrotub și Republica (C-76/00 P, EU:C:2003:4, punctele 22 și 55), cu referire la așa-numita metodă asimetrică la determinarea marjei de dumping.

31 — Sublinierea noastră.

32 — Hotărârea Petrotub și Republica (C-76/00 P, EU:C:2003:4).

33 — Sublinierea noastră.

34 — Hotărârea Petrotub și Republica (C-76/00 P, EU:C:2003:4, punctele 55 și 56).

35 — Hotărârea Petrotub și Republica (C-76/00 P, EU:C:2003:4, punctul 22).

51. Aspectul dacă, după cum a susținut Consiliul în ședință, în cazul țărilor menționate, acordul antidumping cuprinde realmente o lacună de reglementare cu privire la calculul valorii normale, pe care legiuitorul ar putea să o acopere după propria apreciere din perspectiva normelor OMC, nu prezintă relevanță [36]. Mai degrabă este determinant aspectul că, după cum reiese de altfel din geneza dispoziției, prezentată de recurentă în recursul formulat [37], legiuitorul Uniunii a optat intenționat pentru un sistem de reglementare aplicabil țărilor fără economie de piață, iar în acest sens actul de legiferare nu a fost susținut prin voința privind punerea în aplicare, în sensul prevăzut în jurisprudența Nakajima.

52. Prin urmare, în lipsa unei asemenea voințe privind punerea în aplicare, legalitatea dispozițiilor în discuție nu trebuia apreciată pe baza acordului antidumping. Astfel, prin hotărârea atacată s-a săvârșit o eroare de drept.

53. Așadar, al doilea motiv de recurs este întemeiat, iar hotărârea atacată trebuie anulată deja pentru acest motiv.

54. În final, pentru a oferi o analiză completă, vom aprecia pe scurt și al treilea motiv de recurs.

C – *Cu privire la al treilea motiv*

55. Prin intermediul celui de al treilea motiv se invocă încălcarea principiului echilibrului instituțional. Numai legiuitorul Uniunii are competența să decidă ce țări trebuie să se considere că nu au economie de piață, precum și ce tratament trebuie să le fie aplicat acestora.

56. Acest motiv de recurs este intim legat de cel de al doilea [38], întrucât aduce o critică a faptului că, prin decizia sa întemeiată pe jurisprudența Nakajima, Tribunalul s-a opus în mod neîntemeiat voinței declarate a legiuitorului Uniunii.

57. În cazul în care Curtea confirmă opinia prezentată în aceste concluzii și admite al doilea motiv de recurs, critica formulată în cel de al treilea nu mai este necesară.

58. În schimb, în situația în care susține că Tribunalul a aplicat jurisprudența Nakajima fără să săvârșească o eroare de drept, Curtea va trebui să se pronunțe și cu privire la al treilea motiv. Astfel, este suficientă precizarea că aplicarea jurisprudenței Nakajima, atunci când conduce la constatarea nelegalității unui act de drept derivat, respectă tocmai voința manifestată de legiuitorul Uniunii. Așadar, nu se poate admite că prin această jurisprudență instanțele Uniunii și-ar aroga competențe de legiferare care nu le revin.

D – *Rezumat*

59. Întrucât al doilea motiv invocat de Comisie este astfel întemeiat, se impune admiterea recursului și anularea hotărârii atacate.

60. În cazul în care anulează Hotărârea Tribunalului, Curtea va putea să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată (articolul 61 primul paragraf teza a doua prima variantă din Statutul Curții de Justiție).

36 — Spre deosebire de punctul 50 din hotărârea atacată

37 — A se vedea punctele 49-96 din recurs. Precizările recurentei formulate în special în cadrul ședinței sugerează că, în această privință, legiuitorul Uniunii a dorit să urmeze propriile considerente de natură politică, independent de cadrul OMC.

38 — Ordonanța Comisia/Rusal Armenal (C-21/14 P-R, EU:C:2014:1749, punctul 35).

61. În speță, se constată că litigiul nu este în stare de judecată. După cum am arătat anterior, Tribunalul a săvârșit o eroare atunci când, ca urmare a primei cereri formulate de Rusal Armenal, a admis existența unei încălcări a acordului antidumping. Acest motiv trebuie respins în totalitate ca nefondat.

62. În schimb, în ceea ce privește celelalte motive care nu au fost încă apreciate de Tribunal, cauza nu este încă în stare de judecată. Prin urmare, cauza trebuie trimisă spre rejudecare Tribunalului (articolul 61 primul alineat a doua teză varianta a doua din Statutul Curții de Justiție).

VI – **Cheltuieli de judecată**

63. În situația în care recursul este fondat și Curtea trimite cauza Tribunalului spre rejudecare – după cum propunem în prezenta cauză –, cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul [*a contrario* articolul 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură].

VII – **Concluzie**

64. În lumina considerațiilor precedente, propunem Curții să se pronunțe după cum urmează:

1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 5 noiembrie 2013, Rusal Armenal/Consiliul (T-512/09, EU:T:2013:571).

2) Respinge primul motiv din cererea în anulare formulată de Rusal Armenal ZAO.

3) Trimite cauza spre rejudecare la Tribunal, în scopul examinării celorlalte motivele invocate.

4) Cererea privind cheltuielile de judecată aferente celor două proceduri se soluționează odată cu fondul.